

5. SINIF TÜRKÇE DERSİ MEB YAYINLARI 2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI (SENARYO 4)

Öğrenme Çıktısı: T.O.5.9. Metnin derin anlamını belirlemeye yönelik üst düzey çıkarımlar yapabilme

1. Ormanın birinde yaşayan leylek ve tilki varmış. Bu leylek ve tilki çok iyi iki arkadaşmış. O gün tilki arkadaşı leyleği akşam yemeğine davet etmiş. Leylek de bu daveti kabul etmiş. Tilki arkadaşı leylek için çok güzel bir sofraya hazırlamış. Fakat şaka olsun diye leyleğin yemeğini düz bir tabakta servis etmiş. Tilki bütün yemeklerden afiyetle yemiş ama leylek sadece gagasının ucunu ıslatabilmiş. Tilki, leyleğe yemeği beğenip beğenmediğini sormuş. Leylek bu duruma çok sinirlenmiş ve tilkiye hiç belli etmemiş. Tilkinin yaptığına çok üzülen leylek bir kaç gün sonra arkadaşı tilkiyi yemeğe çağırmış. Çok güzel bir sofraya kurmuş ama yemeklerin hepsi dar ve uzun kaplardaymış. Leylek bütün yemeklerden afiyetle yemiş ama tilki sadece kapların kenarlarını yalayabilmiş. Leylek, tilkiye yaptığı yemeği beğenip beğenmediğini sormuş. O sırada tilkinin aklına kendi evindeki yemek daveti gelmiş. O leyleğe ne yaptıysa leylekte aynısı tilkiye yapmıştı.

Bu metnin ana fikri nedir? (10 puan)

Kendimize yapılmasını istemediğimiz şeyleri başkasına yapmamamlayız.

Öğrenme Çıktısı: T.O.5.11. Metinler arası karşılaştırma yapabilme

2.

I. Metin

Arkadaşlık, insanların hayatında büyük bir öneme sahip olan ilişkilerdir. İyi bir arkadaşlık, karşılıklı güven, anlayış, saygı ve destek üzerine kurulur. İnsanlar birbirlerine destek olur, birlikte güzel anılar biriktirir ve birlikte zor zamanları atlatabilirler. Arkadaşlık, kişiler arasında sağlıklı iletişimi teşvik eder. İyi arkadaşlar arasında içten bir şekilde duygular paylaşılır, sorunlar konuşulur ve birbirlerine yardımcı olunur. Arkadaşlık ilişkileri, samimiyeti ve doğal olmayı teşvik eder. Bir arkadaşlık ilişkisi, karşılıklı anlayış ve empati üzerine kurulur. İyi bir arkadaş, diğer kişinin duygularını anlamaya çalışır, onu dinler ve yanında olduğunu hissettirir. Güçlü bir arkadaşlık ilişkisi, insanların birbirini kabul etmesi ve desteklemesiyle güçlenir.

II. Metin

Bir zamanlar, küçük bir köyde Ali ve Mehmet adında iki yakın arkadaş yaşırdı. Bir gün ormanın derinliklerinde yürürken karşılarına büyük ve tehlikeli bir ayı çıktı. Ali, hemen yakınındaki ağaca tırmandı. Ancak Mehmet, ağaçlara tırmanmaktan korkardı ve kaçacak yeri yoktu. Kendisini yere atıp nefesini tutarak ölü taklidi yaptı. Ayı yaklaştı, Mehmet'in yanında durdu ve onu kokladı. Ayılar ölü insanları yemedikleri için Mehmet'e zarar vermeden derinlere doğru yol aldı. Tehlike geçtikten sonra Ali ağaçtan indi. Gülererek, "Ayı, kulağına bir şey mi fısıldadı?" diye sordu. Mehmet şöyle cevapladı: "Evet, gerçek dostun seni tehlikede yalnız bırakmayandır, dedi."

İki metnin benzer ve farklı yönlerini yazınız. (20 puan)

Birinci metin bilgilendirici metin iken ikinci metin olaya dayalıdır yani hikaye edici metindir.

İki metnin konusu da arkadaşlık üzerinedir.

Öğrenme Çıktısı: T.O.5.13. Metni yorumlayabilme

3. Nasreddin Hoca çarşıda dolaşırken gevezenin biri:

– "Efendi, az önce nar gibi kızarmış bir tepsi baklava götürdüler," demiş.

Hoca aldırış etmez:

– "Bana ne?" demiş.

– "Amm, baklava tepsisini sizin eve götürdüler" demiş geveze.

Hoca terslemiş adamı;

– "Sana ne?"

Bu metinde anlatılanları kendi bakış açınızla yorumlayarak çıkardığınız sonucu yazınız. (10 puan)

Benim bu metinden kimsenin işine karışmamalı bizi ilgilendirmeyen konuları merak etmenin gereksiz bir davranış olduğunu öğrendim.

Öğrenme Çıktısı: T.O.5.15. Bilgilendirici metinlerde metin yapılarından hareketle önemli bilgileri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

4. Kitap okumanın faydaları insana pek çok faydası olduğu uzun zamandır bilinen bir gerçektir. Hem kişisel gelişime katkı sağlaması hem de insan psikolojisi üzerinde olumlu etkileri bulunması nedeniyle psikologlar da sıklıkla kitap okumanın faydaları önemine vurgu yaparlar. Kitap okuma alışkanlığı edinmenin ve sürdürmenin bireyler üzerinde birçok faydası bulunmaktadır.

Kişisel gelişim açısından kitap okumak oldukça önemlidir çünkü insanın bilgi birikimine katkı sağlar ve onu düşünce dünyasında geliştirir. Okuma alışkanlığı edinmek, sürekli yeni şeyler öğrenmeyi teşvik eder ve bireyin genel donanımını artırır. Kitap okumanın faydaları, zengin bir kelime dağarcığına sahip olmayı sağlar ve iletişim becerilerini geliştirir.

Kitap okuma alışkanlığı edinmenin ve sürdürmenin faydaları göz önüne alındığında, herkesin bu alışkanlığı edinmeye daha fazla zaman ayırması önemlidir. Kitap okuma, insan psikolojisi üzerinde olumlu etkiler yaratarak, bireylerin kendilerini geliştirmesine ve daha iyi bir hayat sürmelerine yardımcı olur.

Metnin bölümlerindeki önemli bilgileri birer cümle ilgili yerlere yazınız. (15 puan)

Bölümler	Önemli Görülen Yerler
Giriş Bölümü	Kitap okumanın birçok faydası vardır.
Gelişme Bölümü	Kitap okuma kişisel gelişimi artırır.
Sonuç bölümü	Kitap okumanın insan psikolojisine olumlu etkileri vardır.

Öğrenme Çıktısı: T.O.5.24. Okuduğunu değerlendirebilme

5. Bir zamanlar iki arkadaş çölde yolculuk yapıyorlardı. Yolun bir yerinde aralarında tartışma çıktı ve arkadaşlardan birisi diğerinin yüzüne tokat attı. Tokat yiyen arkadaşın canı yanmış, kalbi kırılmıştı ama hiçbir şey demedi. Sadece eğilip kuma şunları yazdı:

“Bugün en iyi arkadaşım yüzüme tokat attı.”

Yürümeye devam ettiler. Suları bitmek üzereydi. Sonunda bir vahaya ulaştılar. Doya doya su içtiler. Suda yıkanmaya karar verdiler. Tokat yemiş olan arkadaş, suyun balçıklı kısmına takıldı. Git gide batıyordu. Ama arkadaşı hemen atılıp onu kurtardı. Suda boğulmanın eşiğinden kurtulan arkadaş, biraz ötedeki bir kayanın yanına gitti ve kayanın üzerine şu yazıyı kazıdı:

“Bugün en iyi arkadaşım hayatımı kurtardı.”

Diğeri sordu:

Senin canını yaktıktan sonra kumun üstüne yazmıştın. Şimdi ise bir kayanın üstüne yazıyorsun, neden?”

Arkadaşı ona şöyle cevap verdi:

“Birisi bizi incittiğinde, bunu kumun üstüne yazmalıyız. Ta ki affedicilik rüzgârları onu kolayca silebilsin. Fakat birisi bize iyilik yaptığında onu kayanın üstüne nakşetmeliyiz ki. Ne öfke ne intikam rüzgârları onu oradan silemesin.

Arkadaşlık yaparken önemli olduğunu düşündüğünüz bir değer belirleyiniz.(fedakarlık, empati, saygı, alçakgönüllülük vb.) Belirlediğiniz değeri ve sebebini yazınız. (10 puan)

Arkadaşlık yaparken önemli olduğunu düşündüğüm değer empatidir. Kişi kendini arkadaşının yerine koyarak davranırsa hem kimse kırılmaz hem de arkadaşlık samimi bir şekilde ilerler.

Öğrenme Çıktısı: T.Y.5.16. Problem çözümüne yönelik yazabilme

6. Sınıfınızda arası bozuk olan iki arkadaşınızı barıştırmak için neler yapardınız? Düşüncelerinizi en az beş cümle ile yazınız. (15 puan)

İki arkadaşımı bir araya getirirdim. Onların neden arasının bozuk olduğunu sorardım. Kimseyi suçlamadan tarafsızca dinlerdim. Hatalı olan varsa hatasını anlatırdım. Arkadaşlığın önemini anlatarak birbirlerinden özür dilemelerini isterdim.

Öğrenme Çıktısı: T.Y.5.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

7. Aşağıda verilen cümlelerde altı çizili sözcüklerdeki büyük harflerin kullanım amacını yazınız. (10 puan)

1. Haftaya İngilizce dersinden yazılı olacağız, ona çalışıyorum.

Dil adları büyük harfle başlar.

2. Bu sene Anneler Günü'nde anneme güzel bir eşarp aldım.

Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları büyük harfle başlar.

Öğrenme Çıktısı: T.Y.5.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

8. Aşağıdaki noktalama işaretlerini örnekleyen birer cümle yazınız. (10 puan)

1. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta konur:

Babam, saat 09.00'da ameliyata girecek, dua edelim.

2. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna ünlem işareti konur:

Eyvah! Kitaplarımı arkadaşımda unuttum, öğretmenime ne diyeceğim?